

NORGES HØYESTERETT

Den 4. juni 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Webster, Østensen Berglund og Steinsvik i

HR-2020-1169-U, (sak nr. 20-080375STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Chamkor Singh Nagra)

mot

Politiets utlendingsenhet (politiadvokat Jon Andreas Johansen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens kjennelse om forlengelse av internering etter utlendingsloven § 106, jf. § 106 b.
- (2) A er irakisk statsborger. Han er utvist fra Norge med varig innreiseforbud. Han var tidligere internert fra februar til august 2019, før han var pålagt meldeplikt i en periode. Ved Oslo tingretts kjennelse 27. november 2019 ble han på nytt internert i fire uker, etter utlendingsloven § 106 første ledd bokstav b om unndragelsesfare. Interneringsfristen er senere forlenget flere ganger.
- (3) Politiets utlendingsenhet fremsatte 11. mai 2020 begjæring om internering i fire nye uker.
- (4) Oslo tingrett avsa 13. mai 2020 kjennelse med slik slutning:

«A, født 00.00.1978, kan holdes fortsatt internert inntil retten eller politiet bestemmer noe annet, men ikke ut over den 10.06.2020.»
- (5) A anket kjennelsen til lagmannsretten. Borgarting lagmannsrett avsa 20. mai 2020 kjennelse med slik slutning:

«Anken forkastes.»
- (6) A har anket kjennelsen til Høyesterett. Det er anført at lagmannsretten har vurdert feil når det legges til grunn at manglende samarbeid kan gi grunnlag for forlenget internering ut over 12 uker når den ikke lar seg gjennomføre på grunn av koronapandemien, jf. HR-2020-987-U. Det er anført at det ikke er nær faktisk og tidsmessig sammenheng mellom forsinkelsen og behovet for fortsatt internering. Det er vist til at det etter 9. januar 2020 ikke er manglende samarbeid eller forsinkelser med dokumentene som er årsaken til internering, men

sikkerhetssituasjonen, og at det etter 17. mars 2020 er koronapandemien som er årsaken. Det er også anført at lagmannsrettens vurdering av forholdsmessigheten er feil fordi det er urealistisk at Irak vil ta imot et fly med internerte irakere fra Norge.

(7) Det er lagt ned slik påstand:

«Borgarting lagmannsretts kjennelse av 20.05.2020 oppheves.»

(8) *Politiets utlendingsenhet* har anført at anken ikke kan føre frem og må forkastes.

(9) Det er lagt ned slik påstand:

«Anke over interneringskjennelse forkastes.»

(10) *Høyesteretts ankeutvalg* kan bare prøve lagmannsrettens saksbehandling og generelle lovtolkning, jf. utlendingsloven § 99 a, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd. Når det gjelder forholdet til Grunnloven og Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK), kan ankeutvalget også prøve den konkrete rettsanvendelsen, men ikke lagmannsrettens bevisbedømmelse.

(11) Anken er angitt å gjelde lagmannsrettens saksbehandling, men retter seg i realiteten mot lagmannsrettens tolkning av vilkåret i utlendingsloven § 106 b tredje ledd for fortsatt internering ut over 12 uker. Dette kan ankeutvalget prøve.

(12) Bestemmelsen i § 106 b tredje ledd andre punktum, som uttømmende angir vilkårene for fortsatt internering for utsendelse, lyder slik:

«Internering for å forberede eller gjennomføre en utsendelse kan bare overstige 12 uker dersom utlendingen ikke samarbeider om gjennomføring av utsendelsen eller det er forsinkelser med å fremskaffe nødvendige dokumenter fra et annet lands myndigheter.»

(13) Alternativet i § 106 b tredje ledd første punktum om internering ut over 12 uker der det foreligger «særlige grunner», er ikke relevant ved internering for utsendelse, jf. HR-2020-989-U avsnitt 18.

(14) I avgjørelsen i HR-2020-987-U vurderte ankeutvalget forståelsen av vilkåret om at «det er forsinkelser med å fremskaffe nødvendige dokumenter fra et annet lands myndigheter». Spørsmålet i saken var om tidligere forsinkelser som var ryddet av veien ved vurderingen av begjæring om forlengelse, kunne gi grunnlag for internering ut over 12 uker. Ankeutvalget la til grunn at en forutsetning for å la en slik tidligere forsinkelse begrunne fortsatt internering «må være at det er en nær faktisk og tidsmessig sammenheng mellom forsinkelsen og behovet for fortsatt internering».

(15) I saken her har lagmannsretten begrunnet interneringsforlengelsen i det andre alternativet i § 106 b tredje ledd andre punktum, om at utlendingen «ikke samarbeider om gjennomføring av utsendelse». Også her tilsier ordlyden at det er samarbeidsproblemer på tidspunktet for vurderingen av om interneringen skal forlenges, det siktes til.

- (16) Lagmannsretten har ved den konkrete vurderingen lagt til grunn at utlendingen «ikke på noe tidspunkt [har] samarbeidet om utsendelse». Ankeutvalget forstår dette slik at utlendingen heller ikke nå samarbeider om utsendelsen. Lagmannsrettens konkrete rettsanvendelse reiser derfor ikke tvil om at lovtolkningen er riktig. Det hefter heller ikke feil ved lagmannsrettens begrunnelse for at fortsatt internering ikke er uforholdsmessig.
- (17) I lys av at lagmannsretten i begrunnelsen også trekker frem at «retur ville vært gjennomført langt tidligere dersom utlendingen hadde samarbeidet» og at manglende samarbeid «før koronapandemien har satt en stopper for utsendelse», finner ankeutvalget grunn til å bemerke følgende:
- (18) Formuleringen av vilkårene i § 106 b tredje ledd andre punktum tilsier at det på tidspunktet for vurderingen av om internering skal forlenges, må foreligge enten forsinkelser med å fremskaffe nødvendige dokumenter eller manglende samarbeid fra utlendingens side. Dersom tidligere forsinkelser med å fremskaffe dokumenter eller samarbeidsproblemer med utlendingen om utsendelse skal danne grunnlag for forlengelse, er en forutsetning at det må være «en nær faktisk og tidsmessig sammenheng» mellom de aktuelle problemene som hindrer utsendelse og behovet for fortsatt internering. Legalitetsprinsippet innebærer – i lys av at internering innebærer frihetsberøvelse – at denne forutsetningen ikke kan gis for vide rammer.
- (19) Hvis vilkårene i § 106 b tredje ledd andre punktum har vært oppfylt frem til koronapandemien, men deretter opphører, slik at det etter dette utelukkende er pandemien som vanskeliggjør gjennomføringen av utsendelse, gir det ikke grunnlag for fortsatt internering med hjemmel i utlendingsloven § 106 b tredje ledd andre punktum. Det er en lovgiveroppgave å vurdere om hjemmelsgrunnlaget for fortsatt internering for utsendelse eventuelt skal utvides til å omfatte slike tilfeller.
- (20) Etter dette forkastes anken.
- (21) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Anken forkastes.

Cecilie Østensen Berglund
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)